

ANTONI PAVÀ

La llengua encesa

Aquest diumenge Palma haurà viscut una de les manifestacions més multitudinàries en defensa del català. Haurà estat la resposta del catalanisme illenc al projecte de reforma de la llei de funció pública que vol executar el govern de José Ramón Bauzá. En aquest canvi legal hi ha la degradació del català de requisit a mèrit per a accedir a l'administració. Però el PP vol anar molt més lluny: vol arraconar l'ús social del català en els tres àmbits on més havia avançat: administració, ensenyament i mitjans de comunicació públics. Els atacs al català també són usats pel PP amb un doble sentit tàctic: per una banda, per a mirar de desviar l'atenció de l'ofegament econòmic del govern, que l'ha obligat a apujar els impostos i que el té gairebé paralitzat; i, per una altra, com a part de l'estratègia de futur electoral.

Les intencions ocultes

Més enllà de la part òbvia, el PP de Bauzà degrada el català amb doble intenció: per a desviar l'atenció i com a estratègia electoral de futur.

El 2008, José Ramón Bauzà era quasi un desconegut. Era batlle de Marratxí per majoria absoluta i havia estat candidat suplent número 1 a les eleccions espanyoles del 2004 a la llista que encapçalà Rosa Estaràs. Precisament fou Estaràs –presidenta del PP per obligació de resultes de la fugida de Jaume Matas el juny del 2007– que es fixà en ell com a possible futur president del partit. Ho consultà a la direcció central i li hi donaren el vist-i-plau. Volien posar fi al llegat de Matas, fos com fos, perquè estava sota sospita arran de l'allau d'escàndols de corrupció que anaven sorgint. EL TEMPS informava, a començament del 2009, que el *tapat* que presentaria el PP a les eleccions del 2011 seria José Ramón Bauzà. Un dels suports dins el seu partit ens ho havia confessat. I, efectivament, quan Estaràs dimití per a anar al Parlament Europeu –juliol del 2009– Mariano Rajoy i tota la direcció central imposaren Bauzà com a nou president del PP balear i, també, futur cap de llista electoral.

D'ençà de la fugida de Matas moltes veus internes advocaven per la convocatòria d'un congrés extraordinari, en el qual fos elegit el nou president. La direcció illenca, però, havia de rebutjar aquesta possibilitat. Bauzà va sorprendre tothom i a final d'any anunciava

Mitjançant els atacs contra la llengua catalana, el president balear, José Ramón Bauzà, pretén

que convocava un congrés extraordinari que, en realitat, era la convocatòria de l'elecció de president del partit per votació directa i secreta de tots els militants, mitjançant urnes dipositades a cada agrupació. Un fet insòlit a la vida política balear.

Bauzà, és clar, s'hi presentà. I també –tal com ja havia fet contra Estaràs– s'hi presentà Carlos Delgado, el líder de la facció anticatalanista del PP, aleshores batlle per majoria absoluta de Calvià. Dos batlles triomfadors s'enfrontaven. L'un era clarament anticatalanista. L'al-

tre tenia el suport de tots els *barons* i caps territorials, inclosos tots els regionalistes com ara Jaume Font, Pere Rotger... Amb aquest suport, Bauzà guanyà el congrés enfront Delgado: 70% contra 30%.

El viratge. Tot feia pensar, doncs, que l'anticatalanisme quedaria en el PP més o menys com sempre. És a dir, influent –perquè certament sempre ha estat força influent– però sense el poder de decisió final. Tanmateix, tot just superat el congrés i havent estat elegit de la mane-

crear contradiccions dins el PSIB-PSOE.

ra esmentada, Bauzà comença canviar ràpidament. La seva actitud ja no és la de cercar el consens amb els qui li havien donat suport a l'hora de prendre decisions. Al contrari, es considera amb prou suport de la militància per a no fer cas dels antics aliats. Fins al punt que en una tensa reunió, l'estiu del 2010, importants dirigents del partit li demanaren que cercàs més el consens. Digué que sí. Però continuà igual.

Fruit d'aquesta manera d'actuar, va oferir a Delgado d'entrar a l'executiva del partit com a –atenció– vice-

president. Acceptà encantat. Aquesta maniobra deixà veure als regionalistes que havien donat suport a Bauzà que el president es decantava cap a posicions més radicals en qüestions de llengua i cultura. S'hi decantava o bé abans havia dissimulat i ara mostrava la seva cara de debò. Qui ho sap.

La qüestió certa és que Bauzà començà un ràpid procés d'assumpció de les habituals proclames anticatalanistes que havia brandat històricament aquest sector del PP. El mes de setembre del 2010, en declaracions a Ona Mallorca, diu que reformarà tant com calgui la llei de normalització lingüística per a assegurar la "llibertat lingüística". Més tard va rectificar, i des del PP es va voler fer entendre que havia estat una errada. Però, vist en perspectiva, ens podríem demanar si no fou un globus sonda per a començar avaluar les reaccions contra allò que li agradaria de fer si governàs.

El programa electoral del PP va incloure la liquidació de Ràdio i Televisió de Mallorca, a més de la llibertat d'elecció de llengua a l'ensenyament i la "llibertat lingüística" en general. És ver que no era la primera vegada que el partit conservador usava alguna bandera electoral contra el català per a mirar de conhortar el seu segment més anticatalanista. Però en aquesta ocasió hi havia un fet diferent.

Miquel Munar, que fou diputat del PP fins el setembre del 2010 i que inicialment donà suport a Bauzà, confiava a EL TEMPS durant la primavera d'aquell any que el viratge de Bauzà era ideològic, per una banda, i tàctic electoral, per una altra. Una tàctica doble: conhortar el sector propi més anticatalanista i, alhora, impedir al màxim la possibilitat que UPyD s'emportàs vots del PP.

Estratègia electoral. És a dir, que en el tomb cap a l'anticatalanisme de Bauzà també hi ha un vector electoral: el d'usar els atacs al català per a donar peixet als anticatalanistes propis i per a no deixar a UPyD cap camí de creixement a costa seva. En aquest sentit, doncs, les eleccions autonòmiques foren un èxit, per a Bauzà. 35 diputats. Majoria absolutíssima.

Una vegada investit president, Bauzà ja no féu tanta menció de les promeses anticatalanistes. No és que es desdiguí de

res, perquè no és pas el cas. Ara, sí que és curiós de constatar que en el període juny-novembre del 2011 només hi ha anuncis de futures accions, però el govern no fa res concret, quant a canvis de llei. De fet, s'havia anunciat per al setembre la reforma de la llei de funció pública i quan arribà aquest mes ni se'n va fer menció. Ni al següent. Ni a l'altre... fins el dia 20 de novembre. Aquell dia, el de les eleccions espanyoles anticipades, el PP agrana pertot, com era previst. També a les Balears. On, tot sigui dit, UPyD obté un espectacular resultat. De 3.000 vots el 2008 passa a més de 18.000 al cap de tres anys. Un augment explicable perquè s'endú la immensa majoria d'aquests nous vots del PSOE.

Aleshores, de sobte, l'estratègia electoral de futur del PP, usant tàcticament els atacs al català, s'intensifica. El desembre mateix es publica l'avantprojecte de reforma de la llei de funció pública i s'engega la gran polèmica que es viu avui. Dins la qual la direcció del PP, i malgrat algunes –poquíssimes– veus internes discordants, s'hi mostra com peix a l'aigua. Una enquesta del diari *Última Hora* –publicada el 17 de març– deixa Bauzà la mar de content: el 73% dels ciutadans donen suport a les mesures contra el català, i entre els votants del PP el suport puja al 75%, mentre que entre els que voten PSOE la degradació del català de requisit a mèrit per accedir a l'administració és aplaudida pel 63%.

És ver que la intensificació de l'ofensiva anticatalanista en part respon també a un ús tàctic per a desviar l'atenció de les retallades dels serveis públics, que no té doblers per a fer cap gran obra i que s'ha trobat obligat a apujar els impostos –cosa que no volia fer–..., però igualment és indubtable que l'usa tàcticament amb sentit estratègic electoral: intenta que la direcció del PSOE es trobi arrossegada cap a posicions molt catalanistes en contra de les seves bases, i que, així, part dels votants socialistes continuïn abandonant el partit el 2015 per a anar a parar a UPyD. Cosa que, és clar, seria excel·lent per al futur electoral del PP. Quan EL TEMPS féu aquesta pregunta al portaveu del govern, Rafael Bosch, hi respongué amb un satisfet somriure, que no deixava cap dubte.

Miquel Payeras